

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 18 shkurt 2013
Ref.nr.:MPM387/13

Mendimi i përbashkët mospajtues
i
Gjyqtarëve Almiro Rodrigues dhe Snezhana Botusharova

Rasti nr. KI 120/10

Parashtruesja

Zyma Berisha

**Vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktgjykimit të Gjykatës Supreme të
Republikës së Kosovës, Rev. 308/2007, të 10 qershorit 2010**

Ne marrim parasysh gjykimin e Shumicës së gjyqtarëve të Gjykatës Kushtetuese (më tej në tekst: Shumica). Megjithatë, nuk mund të pajtohemi me të për arsyet në vijim.

Parashtruesja, në kërkesën e saj, ka pretenduar që Gjykata Supreme e Republikës së Kosovës, me aktgjykimin Rev. Nr. 308/2007 të datës 10 qershor 2010, kishte shkelur parimin e barazisë para ligjit, të garantuar me Nenin 24, paragrafi 1 të Kushtetutës.

Në mbështetje të pretendimit të saj, parashtruesja thekson që aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës dallon nga aktgjykimet e Gjykatës Supreme në dy raste të mëhershme (Aktgjykimi Rev. Nr. 126/2007 i datës 17 janar 2008, si dhe aktgjykimi Rev. Nr. 177/2007 i datës 17 janar 2008). Parashtruesja gjithashtu i referohet katër rasteve të tjera, ku aktgjykimet nga Gjykata Supreme kishte ndjekur arsyetimi e dy rasteve të përmendura. pretendon që gjendja e saj është identike me atë të paditësve në të gjashtë rastet tjera.

Ne pajtohemi me interpretimin e dhënë nga Shumica e gjyqtarëve të Gjykatës Kushtetuese që *“ankesa karakterizohet nga faktet e pretenduara në të, e jo vetëm nga bazat apo argumentet juridike të përdorura”* (shih, Aktgjykimi i GJEDNJ-së në rastin Štefanica dhe të tjerë kundër Rumanisë, 2 nëntor 2010, para 23). Si të tillë, ne pranojmë qëndrimin që ankesat e Parashtrueses duhen shqyrtuar sipas nenit 31 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6.1 të Konventës, si dhe nenit 24 të Kushtetutës, marrë në lidhje me nenin 14 dhe nenin 6.1 të Konventës.

Faktet e këtij rasti kanë të bëjnë me parashtruesen, e cila ka qenë e punësuar qysh prej vitit 1986 në kompaninë e sigurimeve “Kosova”, me kontratë punësimi me kohëzgjatje të pacaktuar. Në vitin 2000, kjo kompani u riorganizua, ose ndryshe u transferuan pasuritë dhe detyrimet e saj, te një kompani e re sigurimesh e quajtur “Kosova e Re”. Pjesë e kësaj bartjeje ishin edhe anëtarët e personelit të kompanisë së vjetër, ashtu siç ishte përcaktuar me marrëveshjen e transferit në mes të dy kompanive.

Parashtruesja kishte vazhduar punën me kompaninë e re të sigurimeve, por në baza të një numri kontratash me afat të caktuar. Edhe funksionet e saj brenda kompanisë kishin ndryshuar, nga të qenit përkthyes në funksione të tjera. Fillimisht, kishte marrë kontratë punësimi me kompaninë “Kosova e Re”, me kohëzgjatje të pacaktuar. Vijimisht, kishte nënshkruar kontrata me afat të caktuar. Kjo situatë vazhdoi derisa parashtruesja mori njoftimin për ndërprerjen e punësimit të saj më 4 shkurt 2004.

Parashtruesja thekson që ka ekzistuar më herët një Marrëveshje Kolektive (nr. 686 e 7 tetorit 2002) mes punëdhënësit fillestar dhe personelit të kompanisë së sigurimeve “Kosova”, e cila përcaktonte punët që do të mund të konsideroheshin ekskluzivisht si «punësim me afat të pakufizuar». Pohohet që kjo Marrëveshje Kolektive ishte pjesë e transferimit të asetëve dhe detyrimeve nga kompania e vjetër te kompania e re “Kosova e Re”. Parashtruesja pohon që ajo kishte pranuar t’i nënshkruante në vazhdimësi kontratat me afat të caktuar nën presion, pasi që donte të vazhdonte punësimin dhe kishte nevojë për të ardhura. Ajo pretendon që priste gjithmonë nga kompania “Kosova e Re” që të njihte të drejtën e saj për kontratë me afat të pacaktuar, sipas dispozitave të Marrëveshjes Kolektive.

Pas shkarkimit të saj përfundimtar më 2004, parashtruesja kishte iniciuar procedurën kontestimore në Gjykatën Komunale në Prishtinë, duke kërkuar që Gjykata ta obligonte kompaninë “Kosova e Re” që ta rikthente atë si punëtorë me kontratë me afat të pakufizuar. Kjo gjykatë, me aktgjykimin C1. Nr. 31/03, të datës 20 shtator 2004, kishte vendosur që Marrëveshja Kolektive ishte obligative për kompaninë “Kosova e Re”, si dhe në bazë të ligjit të punës në fuqi, kjo kompani ishte e obliguar ta rikthente parashtruesen në vendin e punës. Kompania e paditur “Kosova e Re” u ankua në Gjykatën e Qarkut në Prishtinë, e cila me aktgjykimin Ac. Nr. 234/2005, të datës 29 mars 2007, vërtetoi gjetjet dhe vendimin e Gjykatës Komunale.

Vijimisht, kompania e paditur “Kosova e Re” parashtroi revizion në Gjykatën Supreme, duke pretenduar që Gjykata e Qarkut gabimisht kishte zbatuar të drejtën materiale. Gjykata Supreme, me aktgjykimin e saj Rev. Nr. 308/2007, të datës 10 qershor 2010, e shpalli revizionin të bazuar. Gjykata Supreme vendosi që *“gjykatat e shkallës më të ulët e kanë vlerësuar drejt dhe plotësisht gjendjen faktike në lidhje me faktet vendimtare për gjykimin e drejtë të rastit, por në bazë të kësaj gjendjeje, [...] kanë zbatuar gabimisht të drejtën materiale duke vendosur që kërkesë-padia ishte e bazuar.”* Veçanërisht, Gjykata Supreme arsyetonte që:

“Qëndrimi juridik i gjykatave të shkallës më të ulët që paditëses duhej t’i zgjatej kontrata, sepse pozita e saj e punës ekziston në aktet normative të të paditurës, për qëndrimin e kësaj gjykate, është me shkelje të dispozitave të ligjit, duke marrë parasysh që kontrata e zgjatur e punësimit mund të nënshkruhet me pëlqimin e punëtorit dhe punëdhënësit, nëse nuk është në kundërshtim me ligjin dhe aktet normative, si dhe kështu, kontrata e punës së paditëses është ndërprerë me përfundimin e kohëzgjatjes së kontratës.”

Nga procedurat e lartpërmendura mund të shihet që gjykatat e shkallës më të ulët i kishin vlerësuar drejt dhe plotësisht faktet e padisë së parashtrueses, ashtu si edhe Gjykata Supreme në revizionin e saj. Dallimi qenësor gjendet tek interpretimi juridik që i jepet statusit të Marrëveshjes Kolektive në lidhje me punësimin në kompanitë përkatëse të sigurimeve “Kosova”, si dhe pas transferimit, “Kosova e Re”. Në anën tjetër, gjykatat e shkallës më të ulët kishin përcaktuar që kjo Marrëveshje Kolektive ishte obligative për kompaninë “Kosova e Re”, si dhe ishte në pajtim me të drejtën materiale, në rastin e parashtrueses, Gjykata Supreme kishte gjetur që palët kishin përfituar nga liria juridike e hyrjes në kontratë, si dhe duket të ketë përcaktuar që Marrëveshja Kolektive ishte në kundërshtim me të drejtën materiale. Ne theksojmë që fraza “sepse pozita e saj e punës ekziston në aktet normative të të paditurës” nuk është plotësisht e qartë në atë nëse i referohet apo jo Marrëveshjes Kolektive. Përndryshe, mund t’i referohet thjesht titullit dhe funksioneve të punës, të cilat i ushtronte parashtruesja.

Megjithatë, në cilindo interpretim që i bëhet konkludimit të Gjykatës Supreme, është e qartë që ajo kishte vendosur në bazë të së drejtës materiale në fuqi, që është plotësisht brenda kompetencës së saj. Në fakt, nuk është kompetencë e Gjykatës Kushtetuese që të bëjë konkludimet e veta mbi të drejtën materiale. Në pajtim me jurisprudencën e qartë të Gjykatës Kushtetuese, ajo nuk është gjykatë e shkallës së katërt si dhe nuk zëvendëson vlerësimin e vet të fakteve dhe interpretimin e të drejtës materiale me atë të gjykatave të rregullta. Si e tillë, nuk është kompetencë e Gjykatës Kushtetuese që të vërë në pikëpyetje vlerësimin e të drejtës materiale të dhënë nga Gjykata Supreme në gjykimin e rastit të parashtrueses.

Kërkesa ngre çështje në lidhje me shkeljen e të drejtës për gjykim të drejtë, siç garantohet me Nenin 31, paragrafi 1 të Kushtetutës. Kjo dispozitë përcakton që:

1. *Çdokujt i garantohet mbrojtje e barabartë e të drejtave në procedurë para gjykatave, organeve të tjera shtetërore dhe bartësve të kompetencave publike.*

Në pajtim me Nenin 53 të Kushtetutës, ky nen duhet interpretuar në përputhje me vendimet gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut. Neni ekuivalent në Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ) është Neni 6, paragrafi 1, i cili përcakton që:

1. *Çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet drejtësisht, publikisht dhe brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme, e krijuar me ligj, e cila do të vendosë si për [...] të drejtat dhe detyrimet e tij të natyrës civile [...].*

Nuk është e kontestueshme që konfliktet në lidhje me punëdhënësit dhe punëtorët janë brenda fushëveprimit të «të drejtave dhe detyrimeve civile» (Shih p.sh. Buchholz kundër Gjermanisë, Nr. 7759/77, para. 46). Gjithashtu, nuk është e kontestueshme që procedurat e ndryshme gjyqësore kanë pasur të bëjnë me konteste për këto të drejta civile, duke marrë parasysh që çështja ka qenë për ndërprerjen e marrëdhënies së punës, që ka pasur ndikim te parashtruesja, të cilat janë “të mirëfillta dhe serioze” (Shih p.sh. Benthem kundër Holandës, Nr. 8848/80, para. 32-33).

Deri në masën që renditja e aktgjykimeve të gjykatave të rregullta, në rastin e parashtrueses, ka qenë në fakt, si dhe sipas ligjit, “drejtpërdrejt vendimtare për të drejtat civile në fjalë”, mund të konkludohet që procedurat e ndryshme gjyqësore kanë pasur të bëjnë me një «përcaktim» të të drejtave dhe detyrimeve civile të parashtrueses (*Shih p.sh. Le Comte, Van Leuven dhe De Meyere, Nr. 6878/75 dhe 7238/75, para. 47*).

Kështu, ne konkludojmë që rasti i parashtrueses bën pjesë në fushëveprimin e nenit 6, paragrafi 1, të KEDNJ, si dhe të nenit 31, paragrafi 1 të Kushtetutës. Kështu, parashtruesja ka pasur të drejtë të gëzojë garantimin e “një gjykimi të drejtë dhe publik brenda një afati të arsyeshëm, nga një tribunal i pavarur dhe i paanshëm i themeluar me ligj.”

Nuk është e kontestueshme që gjykatat e rregullta në instancë komunale, të qarkut dhe asaj Supreme, janë të themeluara në bazë të ligjit dhe përbëjnë «tribunale» në kuptimin e Nenit 6 të KEDNJ-së. Gjithashtu, nuk kontestohet kohëzgjatja e procedurave të përmendura në këtë kërkesë, të cilat fillojnë me parashtrimin e padisë në Gjykatën Komunale diku në gjysmën e parë të vitit 2004, si dhe përfundojnë me aktgjykimin e Gjykatës Supreme, të dorëzuar te palët më 13 shtator 2010. Përveç këtyre, parashtruesja nuk pretendon që gjykatat e ndryshme nuk kanë qenë të pavarura apo të paanshme.

Mbetet të konsiderohet masa në të cilën parashtruesja ka përfituar nga garancitë procedurale të një gjykimi të drejtë. Parashtruesja ka pasur qasje efektive në të tri nivelet e juridiksionit në sistemin gjyqësor të Kosovës. Parashtruesja ka gëzuar përfaqësimin nga një avokat i kualifikuar në të tri nivelet e gjykatave. Në këtë gjendje, «qasja e parashtruesit në gjykata» nuk mund të vihet në pikëpyetje (*Shih p.sh. Golder kundër Mbretërisë së Bashkuar, nr. 4451/70, para. 36*). Përveç kësaj, duke marrë parasysh që nuk duket të ketë pasur ndonjë aspekt të provave të paraqitura që nuk janë marrë parasysh nga gjykatat (shih, mes të tjerash, si më poshtë), e kombinuar kjo me ndihmën e avokatit të kualifikuar për parashtruesen në të gjitha fazat, mund të konkludohet që parashtruesja ka gëzuar plotësisht «barazinë e palëve» me palën e paditur në procedurë.

Ato që mbeten të merren parasysh janë mënyra në të cilën gjykatat e rregullta kanë shqyrtuar rastin e parashtrueses, si dhe masa në të cilën kanë ofruar arsye të adekuata për të vërtetuar vendimet e tyre. Në aktgjykimet e tyre, gjykata e shkallës së parë dhe ajo e shkallës së dytë kanë ofruar përshkrime gjithëpërfshirëse të fakteve në rastin e parashtrueses. Përveç kësaj, të dyja gjykatat e shkallës më të ulët qartësisht e paraqesin të drejtën materiale në fuqi, si dhe shprehimisht e theksojnë vlefshmërinë e vazhdueshme të Marrëveshjes Kolektive. Gjykata Komunale ofron një referencë ndaj vlerësimit të vlefshmërisë së Marrëveshjes Kolektive të bërë nga Inspektorati i Punës, që duket të jetë ofruar në një raport të datës 15 tetor 2003. Të dyja gjykatat kanë gjetur që kompania e paditur “Kosova e Re”, në procedurat e shkarkimit ndaj parashtrueses, kishte shkelur procedurat e përcaktuara me ligj, duke marrë parasysh kushtet e bashkëngjitura nga rregullorja e Autoritetit Bankar dhe të Pagesave të Kosovës, në lidhje me transferimin e personelit ekzistues të ish-kompanisë “Kosova”, si dhe dispozitat e Marrëveshjes Kolektive.

Si të tilla, procedurat në Gjykatën Komunale dhe Gjykatën e Qarkut si gjykatë apeli, mund të konsiderohen të kenë shqyrtuar të gjitha faktet vendimtare të rastit, si dhe i kanë vlerësuar drejt argumentet e parashtrueses (*Shih p.sh. Tatishvili kundër Rusesë, nr. 1509/02, para. 58-63*). Rrjedhimisht, nuk duket të ketë pasur baza për të dyshuar në rregullsinë e procedurave në gjykatën e shkallës së parë dhe atë të shkallës së dytë. Gjithsesi, parashtruesja nuk ka bërë ndonjë ankesë sa i përket rregullsisë së kësaj faze të procedurës.

Ajo që mbetet të merret parasysh është rregullsia e procedurës në Gjykatën Supreme, si dhe për të vlerësuar ndikimin e saj në rregullsinë e procedurës si të tërë. Në veçanti, nëse të gjitha elementet e tjera të gjykimit të rregullt janë përmbushur, mbetet të shihet në çfarë mase Gjykata Supreme i ka shqyrtuar drejt të gjitha elementet e rastit, si dhe nëse ky shqyrtim është reflektuar në një aktgjykim me arsyetim të mirëfilltë.

Përcaktimi i të drejtave civile të parashtrueses në këtë rast varet nga Marrëveshja Kolektive e vitit 2002, si dhe zbatimi i saj të marrëdhënies e punës së parashtrueses pas transferimit nga kompania e sigurimeve "Kosova" në kompaninë e sigurimeve "Kosova e Re". Nuk mund të thuhet që Gjykata Supreme nuk ka pasur njohuri të mjaftueshme për ekzistencën e kësaj Marrëveshjeje Kolektive, pasi që ajo përmendet me emër e me datë në të dyja vendimet, vendimin e Gjykatës Komunale dhe vendimin e Gjykatës së Qarkut, sipas ankesës. Revizioni ndaj vendimit të Gjykatës së Qarkut është parashtruar nga kompania e paditur "Kosova e Re", si dhe pa marrë parasysh nëse përfaqësuesi i autorizuar i parashtrueses e ka ngritur prapë çështjen e Marrëveshjes Kolektive apo jo, mund të konsiderohet të ketë qenë pjesë e shkresave të rastit në Gjykatën Supreme.

Ne vërejmë që, në aktgjykimin e saj në bazë të revizionit, Gjykata Supreme nuk përmend Marrëveshjen Kolektive si emër të përveçëm. Por, mund të thuhet që i referohet asaj në frazën "*sepse pozita e saj e punës ekziston në aktet normative të të paditurës*", si dhe qëndrimi i Gjykatës Supreme që "*qëndrimi juridik i gjykatave të shkallës së ulët [në bazë të këtyre akteve normative] është në kundërshtim me dispozitat e Ligjit [...]*", që Gjykata Supreme ka pasur njohuri për Marrëveshjen Kolektive, si dhe i është referuar asaj përgjithësisht me termin «aktet normative të të paditurës».

Arsyetimi përfundimtar i Gjykatës Supreme që, "*[...] kontrata për zgjatjen e marrëdhënies së punës mund të nënshkruhet me pëlqimin e punëdhënësit dhe punëtorit, nëse nuk është në kundërshtim me ligjin dhe aktet normative, si dhe kështu, kontrata e punës së paditëses është ndërprerë me skadimin e afatit të kontratës.*" Tregon që qëllimi i Gjykatës Kushtetuese ka qenë mjaftueshëm i qartë në kuptimin e përjashtimit të vlefshmërisë së Marrëveshjes Kolektive në rastin e marrëdhënies së punës së parashtrueses me kompaninë e paditur "Kosova e Re", edhe nëse nuk e ka përmendur Marrëveshjen Kolektive me emër.

Në këto rrethana, ne gjejmë që Gjykata Supreme ka përmbushur në masë të mirëfilltë obligimet e saj për shqyrtimin e plotë të të gjitha argumenteve të padisë së parashtrueses, si dhe nxjerrjen e një aktgjykimi të arsyetuar mirë. Rrjedhimisht, nuk ka pasur shkelje të të drejtës së parashtrueses për gjykim të rregullt sipas Nenit 31, para. 1, të Kushtetutës, si dhe Nenit 6, para. 1, të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

Në arritjen e përfundimit të saj, shumica në Gjykatën Kushtetuese është bazuar në interpretimin e ofruar të fakteve dhe të drejtës në aktgjykimet e Gjykatës Supreme në rastet e gjashtë personave të tjerë, ku gjendja e fakteve pretendohet të jetë identike me atë të parashtrueses.

Teksti i aktgjykimit të Shumicës rreshton pesë aktgjykime të tjera të Gjykatës Supreme: tri aktgjykime të nxjerra më 17 janar 2008 (Rev. Nr. 126/2007 dhe Rev. Nr. 177/2007, Rev.nr. 177/2007), i katërti i nxjerrë më 28 janar 2008 (Rev.nr. 180/2006), si dhe i pesti i nxjerrë më 7 shkurt 2011 (Rev.nr. 154/2008). Bashkë me aktgjykimin e Gjykatës Supreme në rastin e parashtrueses (Rev 308/2007 i datës 10 qershor 2010), kështu bëhen gjithsej gjashtë aktgjykime të Gjykatës Supreme në rrethana që pohohen të jenë identike.

Shumica ka konsideruar që ky dallim mes aktgjykimit në rastin e parashtrueses, *kundrejt* aktgjykimeve në ato pesë raste të tjera, përbën trajtim të pabarabartë para ligjit, në kundërshtim të Nenit 24, para. 1, të Kushtetutës.

Në pajtim me praktikën gjyqësore përkatëse të Gjykatës Evropiane për të Drejta të Njeriut, i mbetet parashtruesit të vërtetojë mënyrën në të cilën është trajtuar ndryshe, si dhe në çfarë bazash ka ndodhur ky dallim i pretenduar në trajtim (*p.sh.* Fredin kundër Suedisë (Nr. 1), Nr. 12033/86, 18 shkurt 1991, para. 60-61). Vetëm pasi të vërtetohet dallimi në trajtim, si dhe pasi të përcaktohet natyra e shkaqeve të këtij dallimi në trajtim, atëherë mund të testohet justifikimi për këtë trajtim ndryshe për arsyeshmëri dhe objektivitet.

Megjithatë, ne kuptojmë që shumica ka bazuar vendimin e saj mbi aktgjykimet kundërthënëse të Gjykatës Supreme në gjashtë raste, që është pohuar të jetë e dukshme. Në arritjen e këtij përfundimi, shumica është bazuar tek aktgjykimi i Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut në rastin Beian kundër Rumanisë (Nr. 1) (Nr. 30658/05, 6 dhjetor 2007).

Ne theksojmë që Gjykata Evropiane për të Drejta të Njeriut, në raste të ndryshme, ka vendosur mbi implikimet e vendimeve kundërthënëse gjyqësore tek e drejta për gjykim të drejtë. Në disa nga këto raste, vendimet kundërthënëse gjyqësore kanë ardhur nga gjykata apo juridiksione të ndryshme, derisa në raste të tjera, kanë pasur të bëjnë me vendime të ndryshme të nxjerra nga e njëjta gjykatë, në procedura dukshëm të ngjashme. Një numër rastesh ka pasur të bëjë me vendime kundërthënëse të Gjykatave Supreme të vendeve, siç është rasti me të cilin kemi të bëjmë me këtë kërkesë.

Në rastin e Nejdet Sahin dhe Perihan Sahin kundër Turqisë, nr. 13279/05 të datës 20 tetor 2011, Dhoma e Madhe e Gjykatës ka përcaktuar parimet e përgjithshme që vlejnë në ato raste (para. 49-58). GJEDNJ-ja ka theksuar, mes të tjerash:

"50. [...] përveç në rast të arbitraritetit të dukshëm, nuk është roli i Gjykatës që të vërë në pikëpyetje interpretimin e të drejtës vendore nga gjykatat shtetërore (shih, për shembull Adamsons kundër Letonisë, nr. 3669/03, para. 118, 10 maj 2007). Ngjashëm, në këtë kuptim, parimisht nuk është funksioni i saj që të krahasojë vendimet e ndryshme të gjykatave vendore, edhe nëse janë nxjerrë në procedura dukshëm të ngjashme; gjykata duhet të respektojë pavarësinë e atyre gjykatave (shih Engel dhe të tjerët kundër Holandës, 8 qershor 1976, para. 103, Seria A nr. 22; Gregório de Andrade kundër Portugalisë, nr. 41537/02, para. 36, 14 nëntor 2006; dhe Adamsons, cituar si më lart, para. 118).

52. Gjykatës i është kërkuar disa herë që të shqyrtojë rastet në lidhje me vendime kundërthënëse gjyqësore [...] si dhe kështu ka pasur mundësinë që të nxjerrë aktgjykime mbi kushtet në të cilat vendimet kundërthënëse të gjykatave supreme vendore janë marrë me shkelje të dispozitës për gjykim të rregullt, të përligjur me Nenin 6. para. 1, të Konventës (shih Perez Arias kundër Spanjës, nr. 32978/03, para. 25, 28 qershor 2007; Beian kundër Rumanisë (nr. 1), 30658/05, para. 34-40, 6 dhjetor 2007; Ştefan dhe Ştef kundër Rumanisë, nr. 24428/03 dhe 26977/03, para. 33-36, 27 janar 2009; Iordan Iordanov dhe të tjerët kundër Bullgarisë, nr. 23530/02, para. 48-49, 2 korrik 2009; si dhe Schëarzkoef dhe Taussik kundër Republikës Çeke (dec.), nr. 42162/02, 2 dhjetor 2008).

53. Në këtë drejtim, Gjykata ka shpjeguar kriteret që kanë udhëzuar vlerësimin e saj, i cili konsiston në përcaktimin nëse ekzistojnë «dallime të thella dhe të largëta» në praktikën gjyqësore të një gjykate supreme, nëse ligji vendor siguron mekanizmat për tejkalimin e këtyre kundërthënieve, nëse ata mekanizma janë aplikuar, si dhe nëse duhet, me çfarë efekti (shih Iordan Iordanov dhe të tjerët, cituar më lart, para. 49-50).

56. Vlerësimi i saj për rrethanat që janë parashtruar te gjykata për vlerësim gjithashtu është bazuar gjithmonë te parimi i sigurisë juridike, i cili nënkuptohet në të gjitha nenet e Konventës, si dhe përbën njërin prej aspekteve themelore të sundimit të së drejtës [...]

57. Në këtë kuptim, Gjykata gjithashtu rithekson që e drejta për proces të rregullt gjyqësor duhet interpretuar në frymën e Preambulës së Konventës, e cila e deklaron sundimin e së drejtës si pjesë të trashëgimisë së përbashkët të shteteve kontraktuese. Tani, një prej aspekteve themelore të sundimit të ligjit është parimi i sigurisë juridike (shih Brumărescu kundër Rumanisë [GC], n. 28342/95, para. 61, 28 tetor 1999), i cili, inter alia, garanton një stabilitet të caktuar në situatat ligjore si dhe kontribuon në ndërtimin e besimit publik në gjykata [...]. Vazhdimësia e vendimeve kundërthënëse gjyqësore, në anën tjetër, mund të krijojë një gjendje të pasigurisë juridike, që ka gjasë të humbë besimin publik te sistemi gjyqësor, derisa besimi i tillë është sigurisht një prej elementeve më qenësore të një shteti të së drejtës [...].

58. Megjithatë, Gjykata thekson që dispozitat e sigurisë juridike dhe mbrojtjes së besimit legjitim publik nuk përbëjnë të drejtë të fituar ndaj konsistencës së praktikës gjyqësore (shih Unédic kundër Francës, nr. 20153/04, para. 74, 18 dhjetor 2008). [...]"

Ne vërejmë që parimi kryesor që vlen në rastet e dallimeve mes vendimeve të Gjykatës Supreme te rastet që duken të ngjashme është nëse ekzistojnë apo jo “dallime të thella dhe të largëta” në praktikën gjyqësore të Gjykatës Supreme (shih Nejdāt Sahin dhe Perihan Sahin, cituar më lart, para. 53). Në rastin e parashtrueses, vendimi i Gjykatës Supreme në bazë të revizionit krahasohet vetëm me pesë raste të tjera të Gjykatës Supreme, në pesë raste të tjera që kanë të bëjnë me ato që duken si fakte e ligje të ngjashme. Është e vështirë të kuptohet se si, në bazë vetëm të gjashtë vendimeve të Gjykatës Supreme, mund të konkludohet që ka «dallime të thella dhe të largëta» në praktikën gjyqësore të Gjykatës Supreme, të cilat cenojnë parimin e sigurisë juridike dhe si pasojë, cenojnë sundimin e ligjit.

Në të kundërtën, rasti Beian kundër Rumanisë ka të bëjë me përcaktimin e të drejtës për beneficione të veçanta sociale të ofruara me një ligj të ri për personat që ishin detyruar të kryenin një shërbim të detyrueshëm publik joushtarak në vitet '50. Ligji përcaktonte që përfitues ishin personat që ishin angazhuar në shërbimin e detyrueshëm nën autoritetin e një agjencie të caktuar të quajtur DGT. Parashtruesi në atë rast kishte kryer shërbimin e detyrueshëm, por jo nën autoritetin e DGT-së. Gjatë periudhës 2003-2006, Gjykata Supreme e Rumanisë ishte ftuar të vendoste nëse personat që kishin kryer shërbimin e detyrueshëm, jo nën autoritetin e DGT-së, kualifikoheshin gjithsesi për beneficionet e përcaktuara me ligj. Gjatë kësaj periudhe kohore, Gjykata Supreme e Rumanisë kishte vendosur 18 herë në të mirë të personave që nuk ishin nën autoritetin e DGT-së, si dhe 17 herë në dëm të atyre personave. Nganjëherë, vendimet kundërthënëse nxirreshin gjatë të njëjtës ditë. GJEDNJ-ja ishte veçanërisht e brengosur që Gjykata Supreme vetë ishte kthyer në burim të pasigurisë juridike, duke marrë parasysh rëndësinë e rolit të Gjykatës Supreme në zgjidhjen e kundërthënieve në interpretimet gjyqësore.

Rasti Beian kundër Rumanisë ka të bëjë me një numër qenësor të vendimeve kundërthënëse të nxjerra nga Gjykata Supreme për një periudhë prej më shumë se tri vjet, të cilat kalojnë pa dallim nga njëri interpretim në tjetrin. Numri i madh i rasteve në një periudhë të konsiderueshme kohore, me mungesë të plotë të konsistencës, janë faktorët që çojnë në gjetjen e arbitraritetit të dukshëm në atë rast. Mu kjo gjetje e arbitraritetit të dukshëm është ajo që çon në gjetjen e shkeljes së Nenit 6, para. 1, të Konventës.

Dallimi me rastin aktual në shqyrtim në Gjykatën Kushtetuese është i konsiderueshëm. Vetëm gjashtë raste të Gjykatës Supreme janë parashtruar, prej të cilëve tre raste janë vendosur më 17 janar 2008, derisa rasti i katërt është vendosur më 28 janar 2008, rasti i pestë është vendosur më 10 qershor 2010, derisa rasti i gjashtë është vendosur më 7 shkurt 2011. Afati kohor brenda të cilit këto aktgjykime të Gjykatës Supreme që pohohen të jenë të mospërputhshme janë nxjerrë, përbëhet nga një periudhë prej rreth tri vitesh.

Interpretimi i të drejtës materiale nga Gjykata Supreme ka qenë ndryshe në dy rastet e para në krahasim me të tretin. As numri i aktgjykimeve të pohuara si kundërthënëse, e as periudha kohore brenda së cilës janë nxjerrë këto aktgjykime, nuk arrijnë nivelin e peshës apo pasigurinë juridike, të cilat do të tërhiqnin përfundimin e arbitraritetit të dukshëm.

Rrjedhimisht, ne theksojmë që nuk mund të pajtohemi që dallimi i interpretimeve ligjore i parë në vendimin e Gjykatës Supreme në rastin e parashtrueses, *vis-à-vis* pesë rasteve të tjera nuk vërteton “dallimin e thellë dhe të largët” sipas praktikës gjyqësore të Gjykatës Supreme.

Kështu, ne theksojmë që nuk mund të pajtohemi me përfundimin e Shumicës që shkelja e të drejtës për gjykim të drejtë për shkak të trajtimit të pabarabartë, si dhe konkludojmë që nuk ka pasur shkelje të të “drejtës për barazi para ligjit”, siç përcaktohet me nenin 24, paragrafi 1 të Kushtetutës.

Dorëzuar me respekt,

Gjyqtari Almiro Rodrigues

Gjyqtarja Snezhana Botusharova